

Besvärligt avslut på 2019

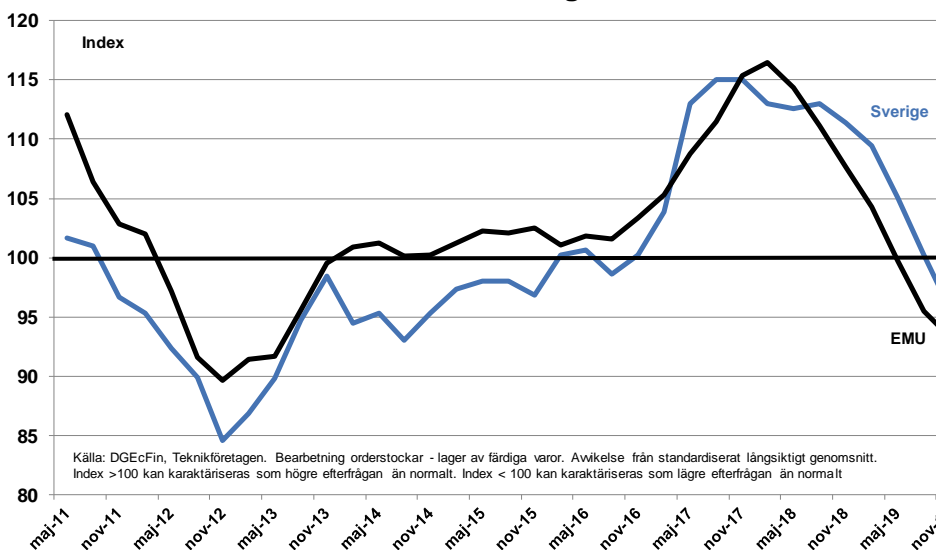
Det fjärde kvartalet visar att affärsläget fortsätter att försvagas för Sveriges teknikindustri. Orderingen minskar i oroväckande omfattning särskilt för underleverantörer. Index för orderstockens storlek är mindre än normalt. Det sammantagna behovet av arbetskraft minskar för femte kvartalet i rad.

Orderingen fortsätter att minska för maskinindustrin. Positivt är att nedgången inte tilltar. Utfallet följer den globala utvecklingen med lägre efterfrågan på investeringsvaror än normalt. Oroväckande är att orderingen för leverantörer till fordonsindustrin minskar i tilltagande omfattning. Även leverantörer till maskinindustrin redovisar en kraftig och snabb försämring av efterfrågan. Minst lika oroväckande är också att orderingen minskar relativt omfattande för transportmedels- och metallvaruindustri.

Rapporteringen från företagen visar också att behovet av arbetskraft fortsätter att avta. Vi får gå tillbaka till de negativa effekterna av eurokrisen för drygt sju år sedan för att finna en så pass stor negativ förändring mellan två kvartal. Andelen företag med fullt kapacitetsutnyttjande minskar återigen, men ligger fortfarande över historiskt genomsnitt.

I Sverige har indikatorn för bedömningen av storleken på orderstockar och lager av färdiga varor upprätthållits på en högre indexnivå än i euroområdet under de senaste kvartalen. Detta har bland annat varit ett resultat av ökade marknadsandelar, men också genom en svag växelkurs. Indikatorn börjar nu allt mer gå i linje med euroområdet. Genom globala värdekedjor och Sveriges för övrigt höga handelsutbyte med Europa, tenderar affärsläget i Sverige i förlängningen att utvecklas på likartat sätt som övriga Europa.

**Konfidensindikatorn.
Teknikindustri Sverige - EMU**

► MASKININDUSTRI

Under fjärde kvartalet fortsätter orderingsgången för maskinindustrin att minska i ungefär samma omfattning som de två föregående kvartalen i år. För andra kvartalet i rad redovisar tillverkare av maskiner för industrin, metall- och mineralutvinning samt byggsektorn minskad orderingsgång i mycket hög omfattning, både från Sverige och från exportmarknaden. Utfallet i denna delbransch vittnar om att den höga efterfrågan under de föregående 8-10 kvartalen följs av en sedvanlig period av låg efterfrågan. Positivt är att delbranschen tillverkare av maskiner för mekanisk kraft (motorer, pumpar, hydraulik, pneumatik, med mera) däremot visar en liten ökning i orderingsgång.

Rapporteringen rörande orderstocken för maskinindustrin sammantaget har fortsatt att försämrats. Index har minskat successivt från rekordnivån 120,1 andra kvartalet i fjol. Med index 97,0 är utfallet sista kvartalet i år under genomsnittsnivån index 100 för andra kvartalet i rad.

► LEVERANTÖRER MASKININDUSTRI

Orderingsgången för leverantörer till maskinindustrin minskar i oroväckande omfattning. Vi får gå tillbaka till finanskrisen år 2009 för att finna motsvarande negativa netttotal i orderingsgång. Fallet i orderingsgång är störst från exportmarknaden och indikerar en klart lägre efterfrågan. Redovisningen rörande orderstocken försämrats således och i hög grad. Index för orderstocken minskar från 103,7 föregående kvartal till 92,8. Det är den lägsta nivån på index sedan de negativa sviterna efter Eurokrisen 2011-2012.

► METALLVARUINDUSTRI

Under fjärde kvartalet rapporterar företagen den mest omfattande minskningen sedan sista kvartalet 2012. Order minskar i stort sett i samma omfattning, både från Sverige och från exportmarknaden. Delbranschen specialiserad på omformning, ytbehandling och värmebehandling med mera (uteslutande leverantörer) redovisar en relativt omfattande minskning i orderingsgång efter en period på knappt fyra år av ökade order, i varierande grad. Index över orderstocken för metallvaruindustrin sammantaget minskar i hög omfattning, eller från 102,3 föregående kvartal till 93,3, det vill säga klart under medelindex 100.

► INSTRUMENT- OCH ELTEKNISK INDUSTRI

Den vanligtvis volatila orderingsgången för elteknisk industri fortsätter. Efter en oförändrad orderingsgång föregående kvartal ökar den nu i ganska hög omfattning för tillverkare av elmaskiner/apparatur. Däremot rapporterar leverantörer till elektroindustrin en minskad orderingsgång, efter en längre period av hög efterfrågan. Efterfrågan för instrumentindustrin är fortsatt svagt positiv, vilket är glädjande.

► TRANSPORTMEDELSINDUSTRI

Orderingsgången för transportmedelsindustrin minskar under fjärde kvartalet. Det är den första tillbakagången i order sedan år 2012. Exportorder och order från Sverige minskar i ungefär samma omfattning. Index över storleken på orderstocken, som i genomsnitt ifjol och under första kvartalet i år visade historiskt höga nivåer, har återigen minskat och ligger nu med index 99,5, alltså marginellt under genomsnittsindex 100.

► LEVERANTÖRER TILL FORDONSINDUSTRI

Under fjärde kvartalet i år minskar orderingsgången för leverantörer till fordonsindustrin, vilket blir tredje kvartalet i rad. Det tidigare inhemska och internationella uppsvinget i efterfrågan från sluttillverkare, som pågått i några år, är definitivt över. Rapporteringen rörande orderstocken har försämrats trendmässigt. För ett år sedan ansåg 55 procent av företagen att orderstocken var större än normalt och låga fyra procent att den var mindre än normalt. Under fjärde kvartalet i år var motsvarande siffror 15 respektive 30 procent.

► LEVERANTÖRER TILL BYGG- OCH ANLÄGGNINGS-INDUSTRI

Efter några år av relativt hög efterfrågan på byggutrustning har efterfrågan försvagats. Orderingsgången minskar för första gången sedan inledningen av 2015. Order från Sverige minskar något, medan order från exportmarknaden minskar desto mer. Rapporteringen rörande orderstocken har återigen försämrats. Index för orderstockens storlek, som nådde normalindex 100 föregående kvartal, hamnade på 94,2 under fjärde kvartalet.

► ÅTERIGEN LÄGRE BEHOV AV ARBETSKRAFT

Andelen teknikföretag med brist på ingenjörer minskar något under fjärde kvartalet i år. Sammantaget rapporterar 31 procent brist på ingenjörer, mot 35 procent föregående kvartal. Trenden är ändå klar, bristen avtar för fjärde kvartalet i rad.

Behovet av ingenjörer ökar för instrumentindustrin och för tillverkare av elmaskiner/elapparatur. Båda rapporterade också en ökad ordergång. För övriga delbranscher och grupper av leverantörer minskar behovet i varierande grad. Allra störst minskning redovisar leverantörer till maskinindustri, följt av transportmedelsindustri och leverantörer till fordonsindustrin. Samtliga tre redovisar en relativt abrupt försämring i ordergång.

Andelen företag med brist på yrkesarbetare minskar för femte kvartalet i rad. Sammantaget rapporterar 21 procent av företagen behov av yrkesarbetare mot 32 procent under föregående kvartal. Vi får tillbaka till de negativa effekterna efter eurokrisen under andra halvåret 2011 för att finna en så pass stor negativ förändring mellan två kvartal.

Bristen på yrkesarbetare minskar i samtliga delbranscher och grupper av leverantörer, undantaget leverantörer till elektroindustrin där behovet är på samma nivå som föregående kvartal. Bristen för leverantörer till maskin- och fordonsindustri samt transportmedelsindustrin avtar i relativt hög omfattning.

► KAPACITETSUTNYTTJANDET AVTAR

Utfallet under sista kvartalet i år visar fortsatt minskat kapacitetsutnyttjande. Andel företag med fullt kapacitetsutnyttjande minskar till 49 procent, mot 56 procent föregående kvartal. Positivt är att andelen ändå ligger över det långsiktiga genomsnittet, eller 40 procent av företagen.

Utnyttjandet minskar för samtliga delbranscher och för samtliga grupper av leverantörer undantaget instrumentindustrin. En omfattande minskning rapporterar leverantörer till fordonsindustrin, leverantörer till maskinindustri och transportmedelsindustri. Det är också dessa tre branscher som visat den mest omfattande nedgången i ordergång och i behov av arbetskraft.

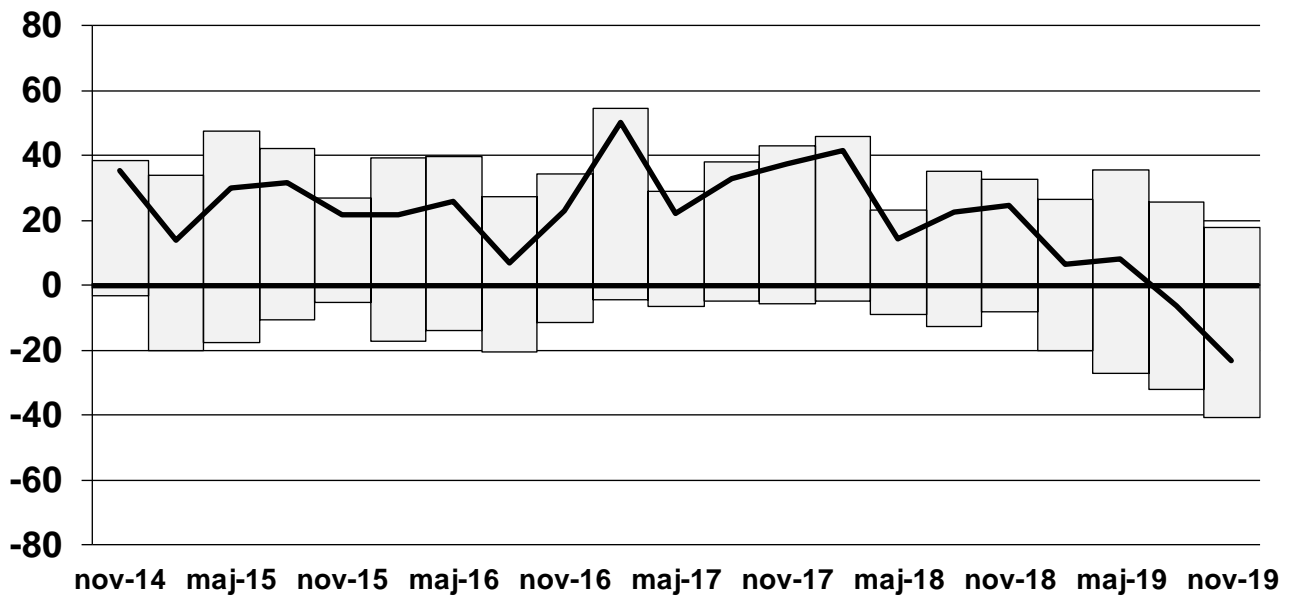
Andel företag med brist på yrkesarbetare och tekniker/ingenjörer

Procentenheter	Säsongrensad X13	Metallvaru-	Maskin-	Leverantörer	Elmaskiner	Leverantörer	Instrument-	Transportmedels-	Leverantörer	Teknikföretag
		industri	industri	Maskinindustri		Elektroindustri	industri	industri	Fordonsindustri	totalt
Yrkesarbetare	maj-19	38	31	46	25	39	12	28	30	32
	aug-19	34	29	37	25	32	5	25	23	28
	nov-19	27	23	24	16	32	1	17	13	21
Tekniker/ Ingenjörer	maj-19	30	39	38	32	40	55	34	35	36
	aug-19	30	38	35	24	45	38	37	31	35
	nov-19	23	36	21	35	39	40	24	20	31

Andel företag med fullt kapacitetsutnyttjande

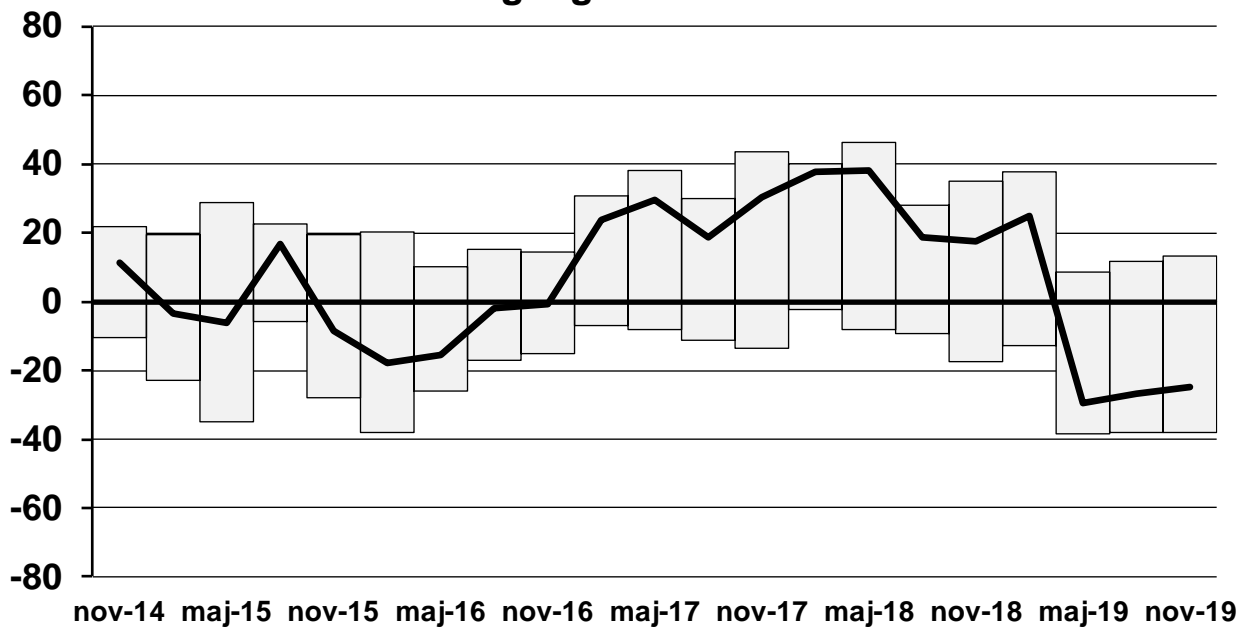
Procentenheter	Säsongrensad X13	Metallvaru-	Maskin-	Leverantörer	Elmaskiner	Leverantörer	Instrument-	Transportmedels-	Leverantörer	Teknikföretag
		industri	industri	Maskinindustri		Elektroindustri	industri	industri	Fordonsindustri	totalt
	maj-19	49	68	57	55	53	47	64	57	58
	aug-19	49	62	54	50	49	59	60	53	56
	nov-19	35	59	42	49	43	66	48	34	49

Orderingång teknikindustri sammantaget

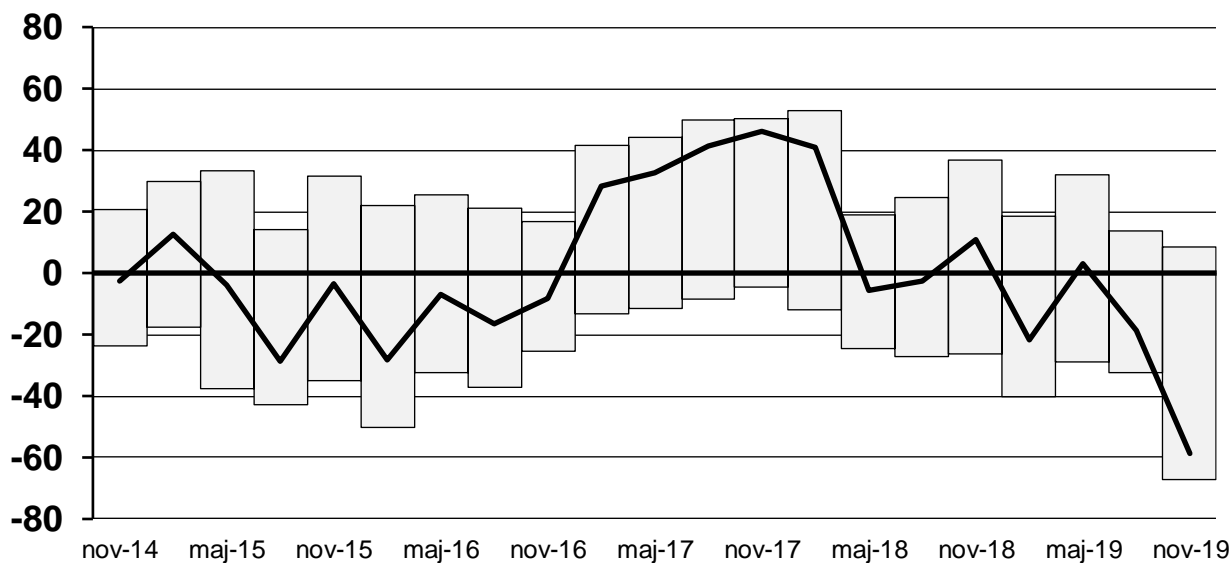
Andel teknikföretag som anger att total orderingång det senaste kvartalet ökat (+) respektive minskat (-) jämfört med föregående kvartal. Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens konjunkturbarometer. Säsongrensad X13

Orderingång maskinindustrin

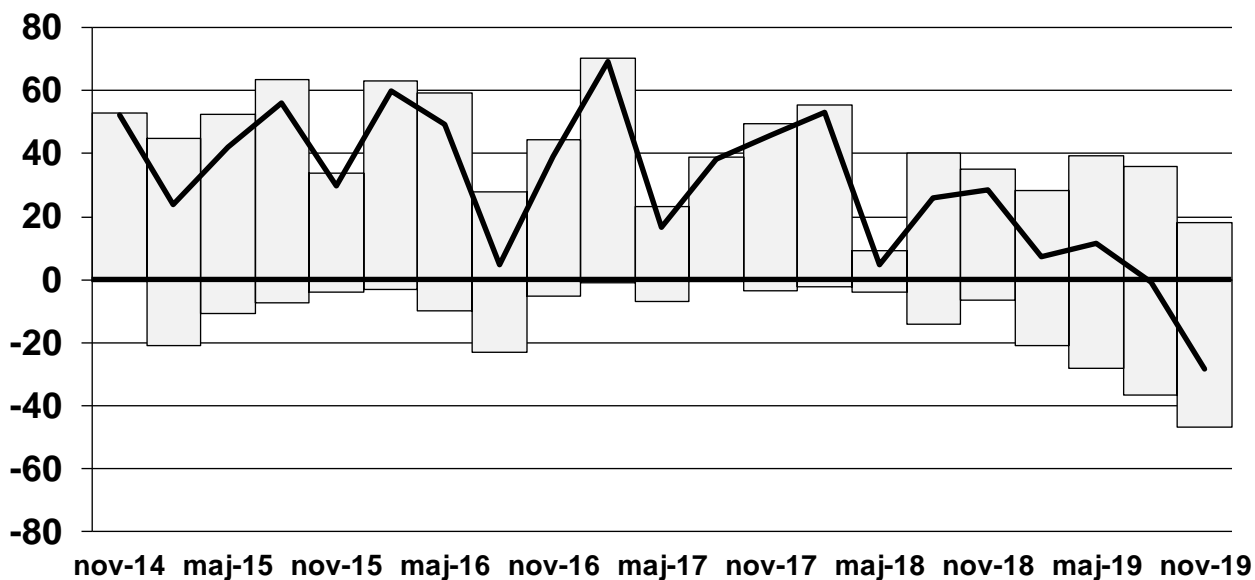
Andel maskinföretag som anger att orderingången ökat (+) respektive minskat (-) det senaste kvartalet jämfört med föregående kvartal. Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer. Säsongrensad X13

Orderingång leverantörer maskinindustrin

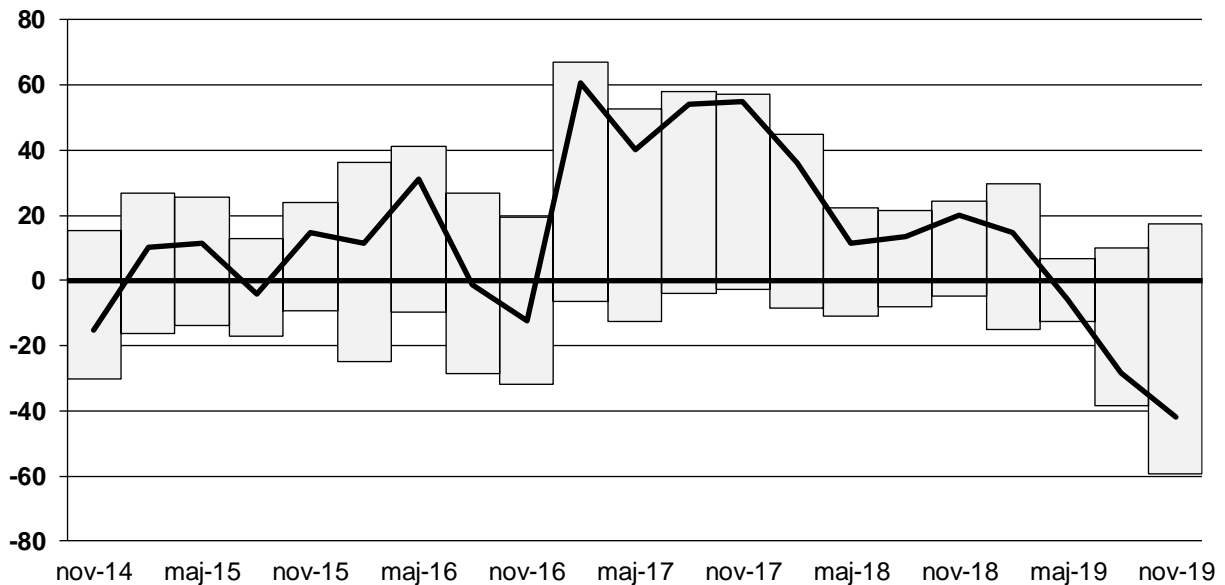
Andel leverantörer till maskinindustrin som anger att orderingången ökat (+) respektive minskat (-) det senaste kvartalet jämfört med föregående kvartal. Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer. Säsongrensad X13

Orderingång transportmedelsindustri

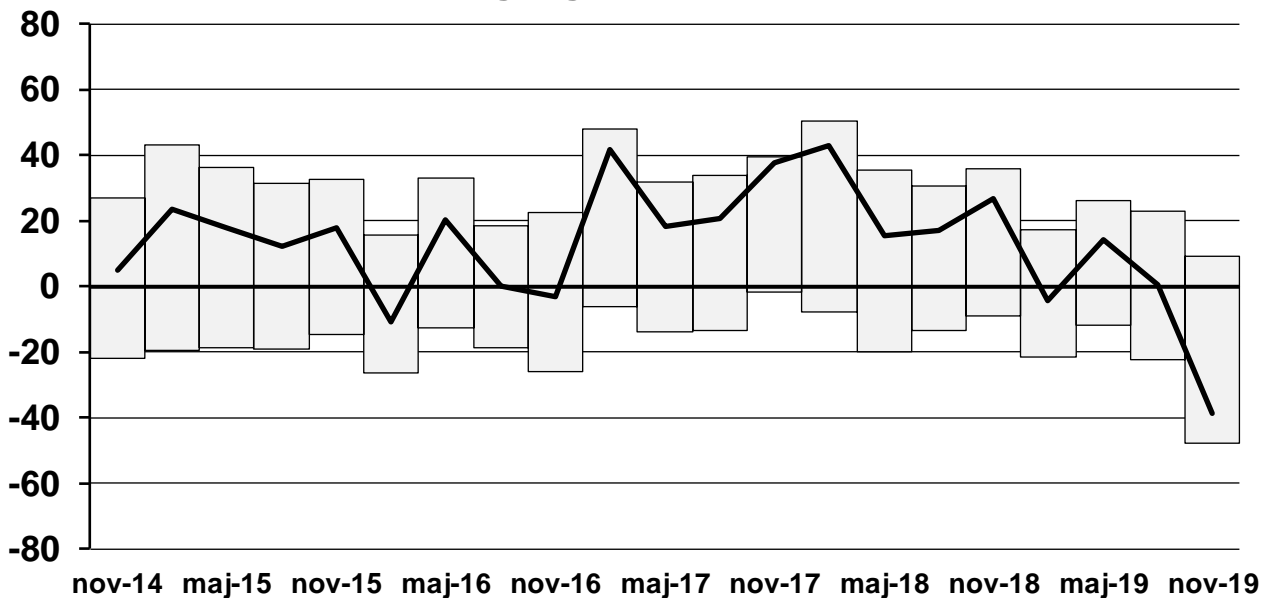
Andel transportmedelsföretag som anger att orderingången det senaste kvartalet ökat (+) respektive minskat (-). Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer. Säsongrensad X13

Orderingång leverantörer till fordonsindustrin

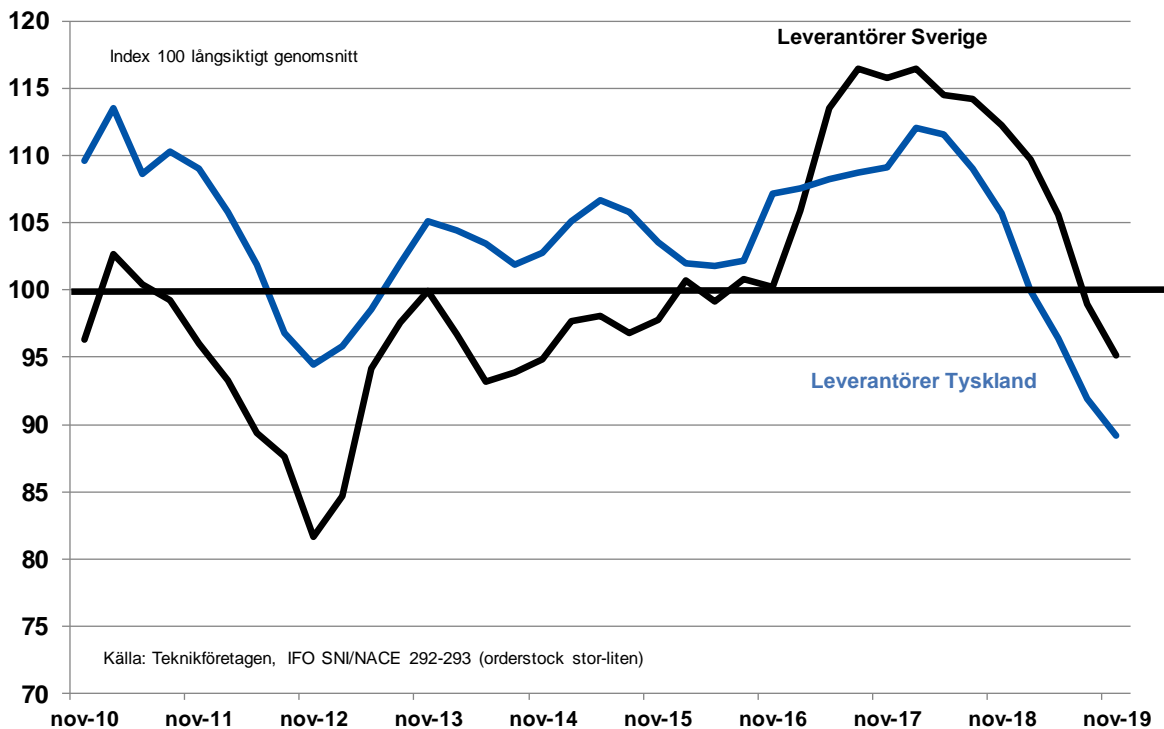
Andel leverantörer till fordonsindustrin som anger att orderingången det senaste kvartalet ökat (+) respektive minskat (-). Kurvan visar skillnaden netto (ökat-minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer. Säsongsrensad X13

Orderingång metallvaruindustrin

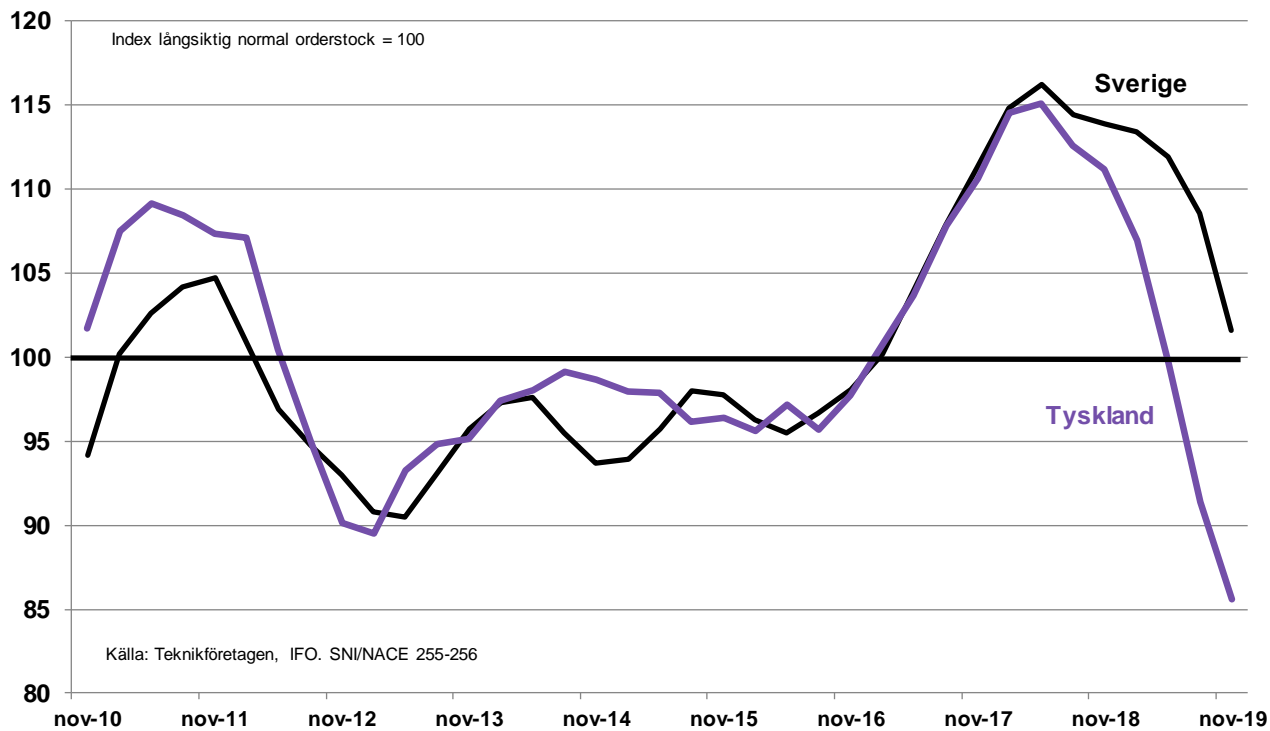

Andel metallvaruföretag som anger att orderingången ökat (+) respektive minskat (-) det senaste kvartalet jämfört med föregående kvartal. Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer. Säsongsrensad X13

Orderstocken leverantörer till motorfordon. Sverige - Tyskland

Orderstocken SNI 255-256. Bearbetning, beläggning, omformning, värmebehandling m.m. av metallvaror

Orderingång	Sverige	Ökat	Oför-	Minskat	Netto	Export	Ökat	Oför-	Minskat	Netto
Säsongrensad X13	Andel av		ändrat			Andel av		ändrat		
Bransch	försäljning					försäljning				
Metallvaruindustri										
aug-19		16	59	25	-9		29	51	20	9
nov-19	46%	8	47	45	-37	54%	10	40	50	-40
varav metallbearbetning										
aug-19		23	51	26	-3		34	45	21	13
nov-19	76%	15	45	40	-25	24%	13	33	54	-41
Maskinindustri										
aug-19		9	57	34	-25		12	49	39	-27
nov-19	18%	23	39	38	-15	82%	11	51	38	-27
Leverantörer maskinindustri										
aug-19		13	51	36	-23		14	56	30	-16
nov-19	37%	11	34	55	-44	63%	7	19	74	-67
Leverantörer elektroindustri										
aug-19		9	78	13	-4		18	74	8	10
nov-19	56%	14	60	26	-12	44%	14	55	31	-17
Instrumentindustri										
aug-19		8	52	40	-32		11	83	6	5
nov-19	5%	7	59	34	-27	95%	17	76	7	10
Transportmedel										
aug-19		5	66	29	-24		41	21	38	3
nov-19	13%	7	55	38	-31	87%	20	32	48	-28
Leverantörer bilindustri										
aug-19		10	40	50	-40		10	58	32	-22
nov-19	37%	13	20	67	-54	63%	20	25	55	-35
Lev. till bygg o anläggning										
aug-19		15	68	17	-2		13	75	12	1
nov-19	40%	19	53	28	-9	60%	13	35	52	-39
	Sverige	Ökat	Oför-	Minskat	Netto	Export	Ökat	Oför-	Minskat	Netto
	Andel av		ändrat			Andel av		ändrat		
	försäljning					försäljning				
Teknikföretag totalt										
aug-19		12	64	24	-12		29	37	34	-5
nov-19	19%	13	51	36	-23	81%	19	39	42	-23
Teknikföretag leverantörer totalt										
aug-19		12	55	33	-21		10	66	24	-14
nov-19	38%	14	41	45	-31	62%	13	25	62	-49
0-74 anställda										
aug-19		14	51	35	-21		13	55	32	-19
nov-19	57%	11	52	37	-26	43%	20	55	25	-5
75-150 anställda										
aug-19		19	58	23	-4		22	64	14	8
nov-19	50%	15	46	39	-24	50%	17	34	49	-32
151-500 anställda										
aug-19		12	71	17	-5		15	57	28	-13
nov-19	38%	12	51	37	-25	62%	16	58	26	-10
501- anställda										
aug-19		11	63	26	-15		32	32	36	-4
nov-19	12%	12	51	37	-25	88%	20	37	43	-23

TEKNIKFÖRETAGENS KONJUNKTURBAROMETER

ISSN 1403-9559, Utges i mars, juni, september och december

Mats Kinnwall, 08-782 08 42, mats.kinnwall@teknikforetagen.se

Bengt Lindqvist, 08-782 08 34, bengt.lindqvist@teknikforetagen.se

Teknikföretagen

TEKNIK GÖR VÄRLDEN BÄTTRE

Den svenska teknikindustrins företag står för de lösningar som tacklar vår tids stora utmaningar.
Det är hos Teknikföretagen som dessa företag är medlemmar.